

Sygn. akt VIII Gz 110/18

POSTANOWIENIE

Dnia, 5 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący:SSO Natalia Pawłowska-Grzelczak (spr.)

Sędziowie:SO Anna Górnik

SO Patrycja Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2018 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w wniosku A. K.

przy udziale B. P.

na skutek zażalenia uprawnionej A. K. na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z 13 grudnia 2017 r. w sprawie X GCo 335/17 w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia

postanawia:

I. uchylić zaskarżone postanowienie w części obejmującej rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie VIII Ga 273/17 – poprzez wstrzymanie wykonania tytułu wykonawczego na czas trwania postępowania i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania w tym zakresie;

II. oddalić zażalenie w pozostałej części, tj. co do udzielenia zabezpieczenia poprzez wstrzymanie wydania tytułu wykonawczego.

SSO Anna Górnik SSO Natalia Pawłowska- Grzelczak SSO Patrycja Baranowska

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. K. domagała się udzielenia – przed wniesieniem pozwu – zabezpieczenia powództwa przeciwko B. P. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego – wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie VIII Ga 273/17 z zakresie jego punktu I zasądzającego od wnioskodawczyni na rzecz obowiązanej kwotę 3.417 zł tytułem kosztów postępowania w pierwszej instancji i jego punktu II zasądzającego od wnioskodawczyni na rzecz obowiązanej kwotę 2.554 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Wnioskodawczyni wskazała dwa sposoby zabezpieczenia, których zastosowania się domaga:

- 1) wstrzymanie wydania tytułu wykonawczego,
- 2) wstrzymanie wykonania tytułu wykonawczego.

U uzasadnieniu wnioskodawczyni wyjaśniła, że w sprawie X GC 690/13 Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie dochodziła od B. P. zapłaty 19.976,37 zł z tytułu wynagrodzenia za świadczone B. P. usługi, które polegały na umieszczeniu na prowadzonej przez wnioskodawczynię stronie internetowej ofert najmu nieruchomości należącej do

obowiązanej oraz pośredniczenia w zawieraniu umów najmu tej nieruchomości z kontrahentami. W sprawie tej Sąd I instancji uznał roszczenie niemal w całości za zasadne, natomiast Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie VIII Ga 273/17 zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że oddalił w całości powództwo, jednocześnie zasądając na rzecz obowiązanej zwrot kosztów procesu przed sądami obu instancji. Uprawniona podkreśliła przy tym, że orzeczenie Sądu II instancji było konsekwencją uznania przez ten Sąd, że uprawniona jako wierzycielka winna była swojego roszczenia dochodzić w euro, a nie w walucie polskiej, przy czym w uzasadnieniu tego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, że gdyby roszczenie nie było dochodzone w niewłaściwej walucie, to zasługiwałoby w znacznej mierze na uwzględnienie, gdyż uprawnionej przysługuje wobec obowiązanej wierzytelność w kwocie 3.684 euro, co stanowi – jak wskazała uprawniona – równowartość 15.070,23 zł.

Dalej uprawniona wskazała, że 16 października 2017 r. złożyła obowiązanej oświadczenie o potrąceniu swojej wierzytelności w kwocie 15.070,23 zł stanowiącej równowartość kwoty 3.684 euro z wierzytelnością obowiązanej w wysokości 5.971 zł zasądzonej wyżej wskazanym wyrokiem, wobec czego wierzytelności te uległy umorzeniu do wysokości wierzytelności niższej, wobec czego uprawnionej nadal przysługuje wobec obowiązanej wierzytelność w kwocie 9.099,23 zł, co stanowi równowartość 2.202 euro.

Dodatkowo uprawniona nadal kwestionowała pogląd prawny, który legł u podstaw wyroku Sądu Okręgowego uważając, że uprawniona mogła wnosząc pozew przewalutować swoje roszczenie z euro na walutę polską i domagać się zapłaty w walucie polskiej, jednocześnie grożąc złożeniem do Sądu Najwyższego skargi na niezgodność z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego.

Uzasadniając interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia uprawniona podniosła, że brak udzielenia zabezpieczenia umożliwi obowiązanej wszczęcie postępowania egzekucyjnego na podstawie uzyskanego tytułu wykonawczego co do wierzytelności, która nie istnieje, a to będzie skutkowało naliczeniem uprawnionej kosztów postępowania egzekucyjnego nieistniejącej już wierzytelności, a nawet ściąganiem nieistniejącego roszczenia, to zaś uniemożliwi wytoczenie powództwa o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie postanowieniem z 13 grudnia 2017 r. w sprawie X GCo 335/17 oddalił wniosek uprawnionej o udzielenie zabezpieczenia przed wytoczeniem powództwa.

Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji przywołał art. 730 § 1 i 2 oraz art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. jako podstawę prawną określającą przesłanki, które muszą zostać spełnione, ażeby wniosek o udzielenie zabezpieczenia mógł zostać uwzględniony przez Sąd. Wskazał też, że art. 755 § 1 k.p.c. określa sposoby udzielenia zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych stanowiąc, że Sąd udziela w takim przypadku zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wykluczając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. Wskazał także art. 840 § 1 pkt 1-3 k.p.c. jako podstawę prawną roszczenia uprawnionej, powództwa o które domagała się zabezpieczenia.

Dalej Sąd Rejonowy dostrzegł, że wnioskodawczyni przedstawiła dwa żądania: z jednej strony żąda wstrzymania wydania tytułu wykonawczego, a z drugiej – wstrzymania wykonania tytułu wykonawczego. Dodał, że choć art. 755 k.p.c. pozostawia sądowi swobodę wyboru sposobu zabezpieczenia, to nie jest to równoznaczne z dowolnością w tym zakresie, gdyż sąd jest związany żądaniem wniosku co do sposobu zabezpieczenia (art. 738 k.p.c.) wobec czego jego swoboda ogranicza się co najwyżej do wyboru między różnymi sposobami wskazanymi we wniosku przez uprawnionego. Na tym tle Sąd I instancji uznał, że oba żądania uprawnionej nie zasługiwały na uwzględnienie.

W przypadku niezasadności żądania udzielenia zabezpieczenia poprzez wstrzymanie wydania tytułu wykonawczego, Sąd Rejonowy wskazał, że za niedopuszczalnością takiego sposobu zabezpieczenia przesądza to, że jego uwzględnienie skutkowałoby nieuprawnionym wkroczeniem w kognicję innego sądu co do rozpoznania wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w postępowaniu klauzulowym, podczas gdy polska procedura cywilna nie zna takiego typu zabezpieczenia. O ile przy tym istnieje możliwość wstrzymania lub ograniczenia zabezpieczenia (np. na podstawie

art. 492 § 2 k.p.c. oraz art. 742 k.p.c.), to jednak w tych przypadkach decyzja w tym przedmiocie należy do sądu rozpoznającego daną sprawę i dotyczy już wydanego przez ten sąd orzeczenia.

W przypadku drugiego ze wskazanych przez uprawnioną sposobów zabezpieczenia, tj. wstrzymania wykonania tytułu wykonawczego, Sąd Rejonowy uznał z kolei, że udzielenie takiego zabezpieczenia byłoby przedwczesne, gdyż uprawniona nie uprawdopodobniła, że tytuł wykonawczy we wskazanej sprawie VIII Ga 273/17 (X GC 690/13) został w ogóle wydany, a jeżeli tytuł taki nie został wydany to wnioskowanie o wstrzymanie jego wykonalności jest co najmniej przedwczesne.

Uprawniona, której postanowienie Sądu Rejonowego doręczono 18 grudnia 2017 r., wniosła 21 grudnia 2017 r. (datowane na 20 grudnia 2017 r.) zażalenie na to postanowienie wskazując w nim, że zaskarża rozstrzygnięcie Sądu I instancji w całości, i domagając się jego zmiany poprzez wstrzymanie wykonania tytułu wykonawczego na czas trwania postępowania o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego. Podniosła przy tym zarzut naruszenia art. 492 § 2 k.p.c. oraz 742 k.p.c. poprzez przyjęcie, że uprawniona nie uprawdopodobniła, że tytuł wykonawczy został wydany, podczas gdy pełnomocnik obowiązanej złożył wniosek o nadanie klauzuli wykonalności na punkty I. i II. wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie VIII Ga 273/17, który to wniosek wpłynął do Sądu Rejonowego 14 grudnia 2017 r., a akta wraz z wnioskiem przedłożono sędziemu, wobec czego istnieje duże prawdopodobieństwo, że do czasu rozpoznania zażalenia zostanie nadana klauzula wykonalności.

Jeszcze przed rozpoznaniem zażalenia uprawniona wniosła kolejne pismo, do którego załączyła wydrukowaną z portalu informacyjnego Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie kopię zarządzenia z 31 stycznia 2018 r. w sprawie X GC 690/13 Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum, w którego punkcie 2 nadano na wniosek klauzulę wykonalności prawomocnemu wyrokowi wydanemu przez Sąd Okręgowy w Szczecinie 25 sierpnia 2017 r. w sprawie VIII Ga 273/17 zmieniającemu w punkcie III. wyrok Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z 27 marca 2017 r. w sprawie X GC 690/13. Tytuł wykonawczy – zgodnie z kopią zarządzenia – wydano pełnomocnikowi wierzyciela r. pr. K. S..

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne o tyle, że doprowadziło do częściowego uchylecia postanowienia Sądu I instancji i przekazania mu sprawy do ponownego rozpoznania w tym zakresie, albowiem Sąd ten nie rozważył merytorycznych przesłanek udzielenia uprawnionej zabezpieczenia roszczenia poprzez wstrzymanie wykonalności tytułu wykonawczego, a jedynie ograniczył się do stwierdzenia, że żądanie udzielenia takiego zabezpieczenia w chwili orzekania przezeń było przedwczesne.

Podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 316 § 1 i art. 382 w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Sąd II instancji rozstrzygając w przedmiocie wniesionego środka odwoławczego bierze pod uwagę stan sprawy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy, a jeżeli rozstrzygnięcie może zostać wydane na posiedzeniu niejawnym – stan istniejący w chwili tego posiedzenia. Tym samym, o ile Sąd Rejonowy zaskarżonym postanowieniem z 13 grudnia 2017 r. w chwili jego wydawania zasadnie odmówił uprawnionej udzielenia zabezpieczenia powództwa przeciwegzekucyjnego tak poprzez wstrzymanie wydania tytułu wykonawczego, jak i poprzez wstrzymanie wykonania tytułu wykonawczego, o tyle w chwili rozpoznawania zażalenia przez Sąd Okręgowy okoliczności sprawy zmieniły się na tyle, że żądanie udzielenia zabezpieczenia poprzez wstrzymanie wykonania tytułu wykonawczego przestało być przedwczesne, albowiem uprawniona uprawdopodobniła stosownie do art. 243 k.p.c., że tytuł wykonawczy – zaopatrzony w klauzulę wykonalności wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z 25 sierpnia 2017 r. w sprawie VIII Ga 273/17 – został wydany pełnomocnikowi obowiązanej.

Biorąc w świetle tych okoliczności pod uwagę, że Sąd Rejonowy rozpoznając wniosek o udzielenie zabezpieczenia powództwa przeciwegzekucyjnego nie rozpatrywał tego, czy uprawniona zdołała uprawdopodobnić przesłanki określone art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c., tj. czy uprawdopodobniła roszczenie oraz czy uprawdopodobniła interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia, należało na obecnym etapie postępowania uznać, że Sąd I instancji nie rozpoznał w tym

zakresie istoty sprawy, wobec czego wydane przezeń postanowienie należało w tej części uchylić i sprawę przekazać temu Sądowi do ponownego rozpoznania, o czym na podstawie art. 386 § 4 w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono w punkcie I, gdyż rozpatrywanie tych kwestii po raz pierwszy przez Sąd Okręgowy mogłoby prowadzić do pozbawienia uprawnionej kontroli instancyjnej rozstrzygnięcia w tym zakresie.

Oczywiście bezzasadne okazało się natomiast być zażalenie uprawnionej w zakresie w jakim nie zgadzała się z oddaleniem przez Sąd Rejonowy wniosku o udzielenie zabezpieczenia poprzez wstrzymanie wydania tytułu wykonawczego z uwagi na niedopuszczalność zastosowania takiego sposobu zabezpieczenia. W doktrynie i orzecznictwie pogląd o niedopuszczalności ingerencji przez sąd (poza kontrolą instancyjną) w postępowanie innego sądu, w szczególności poprzez wstrzymanie jego postępowania, w tym postępowania w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu [por. np. uzasadnienie uchwały SN z 17.12.2015 r. w sprawie III CZP 91/15, OSNC z 2017 r., nr 1, poz. 6, w którym Sąd Najwyższy wskazał na niedopuszczalność zawieszenia postępowania rejestrowego przez inny sąd w postępowaniu zabezpieczającym dotyczącym roszczenia o stwierdzenie nieważności uchwał wspólników spółki kapitałowej].

Podkreślenia jednocześnie wymaga, że sama uprawniona składając zażalenie (i utrzymując, że skarży postanowienie Sądu Rejonowego w całości) nie domagała się już jego zmiany i udzielenia zabezpieczenia z poprzez uznane przez Sąd I instancji za niedopuszczalne wstrzymanie wydania tytułu wykonawczego, a jedynie poprzez wstrzymanie wykonania tytułu wykonawczego.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy – na podstawie art. 385 w zw. art. 297 § 2 zdanie pierwsze i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – oddalił w tym zakresie zażalenie orzekając jak w punkcie II.

SSO Anna Górnik SSO Natalia Pawłowska- Grzelczak SSO Patrycja Baranowsk

(...)

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)